

23. marts 2017

AJC-024-014b

Danske Forlags beretning

April 2016 – marts 2017

Temaer

Bestyrelsens beretning for april 2016 - marts 2017	2
Danske Undervisningsforlags beretning april 2016 – marts 2017	6
Medlemsmøder	11
Repræsentanter i udvalg og bestyrelser m.v.	11
Medlemmer af bestyrelse og forretningsudvalg	13

Bestyrelsens beretning for april 2016 - marts 2017

Ophavsretten

Ophavsretten er en helt fundamental rammebetingelse for forlagsvirksomhed og derfor et af foreningens hovedindsatsområder. En grundlæggende forudsætning for forlagenes investeringer i nyt indhold er tillid til, at den ophavsretlige beskyttelse giver mulighed for at kapitalisere på investeringerne. Ophavsret er dermed en forudsætning for vækst og innovation i forlagsbranchen.

EU har som led i realiseringen af EU's digitale indre marked igangsat et større reformarbejde, som sigter mod en harmonisering af de ophavsretslige regler. Reformplanerne på hhv. uddannelses- og biblioteksområderne vil kunne få mærkbare konsekvenser for forlagenes Copydan-indtægter samt for mulighederne for at opbygge et bæredygtigt og innovativt e-bogsmarked. Danske Forlag har siden reformarbejdets igangsætning arbejdet med at fortælle både nationale og EU-beslutningstagere om reformplanernes betydning for fremtidige investeringer i dansk litteratur og læremidler.

I Danske Forlag har vi i samarbejde med andre autor-, udgiver- og producentorganisationer valgt at fokusere på at synliggøre, at de modeller, vi har i Danmark, og som er baseret på aftaler og aftalelicenser, fremmer den digitale udvikling og fremmer skabelsen af ny litteratur, nye innovative tjenester og nye læremidler. Vi har prioriteret at arbejde for en fælles dansk holdning blandt rettighedshaverorganisationerne og tror, at det er en ikke uvæsentlig årsag til, at der blandt danske politikere er udtrykt enstemmig opbakning til aftalebaserede modeller. [Se danske rettighedshaveres positionspapir.](#)

I eftersommeren 2016 forelå der et konkret direktivudkast fra Kommissionen. Der er blevet lyttet til rettighedshaverne, og udspillet er mere positivt end de oprindelige udmeldinger fra Kommissionen. Vi er imidlertid ikke i mål, og derfor har Danske Forlag deltaget aktivt i den høringsproces, som Kulturministeriet har etableret. Danske Forlag valgte at fokusere på, at:

- aftalebaserede løsninger respekteres i bestemmelserne om brug af værker i undervisning
- der stilles krav om rimeligt vederlag for brug af værker i undervisning
- det bliver lovfæstet, at forlag, der har erhvervet rettigheder fra ophavsmænd, også har en ret til en andel af kompensationen ved vederlagsordninger, og at
- aftalefrihed bevares i aftaleforholdet mellem forlag og forfattere.

For uddybning, se [Danske Forlags høringssvar af 4. november 2016.](#)

Beskyttelse af rettigheder

Danske Forlags medlemskab af og engagement i Rettighedsalliancen bl.a. qua direktør Christine Bødtcher-Hansens formandskab i Rettighedsalliancens bestyrelse sikrer en professionel håndtering af digitale krænkelse af rettigheder. Både i forhold til den konkrete håndtering af medlemmernes krænkelsessager, men også i forhold til det politiske arbejde med at få styrket håndhævelsen er det en stor fordel og styrke, at vi samarbejder med andre kreative brancher.

Vi oplever fortsat, at branchen ift. ulovlig kopiering primært er udfordret på lærebogsområdet. Se nærmere herom i [Danske Undervisningsforlags beretning](#) april 2016 – marts 2017, som også omtaler forebyggende arbejde. Men vi har også haft sager om ulovligt uploadede lydbøger på YouTube og ser en stigning i antallet af sager om scamsites, som er hjemmesider, der tilsyneladende tilbyder dansk litteratur og forsøger at lokke folk til at indtaste deres kortoplysninger. Kunderne guides til disse hjemmesider bl.a. via debattråde og andre steder, hvor man anbefaler og taler om litteratur, og bagmændene bruger adfærdsdesign og robotter til at lokke folk til. Sekretariat har udarbejdet en [vejledning om scamsites](#) til medlemsforlagene.

Tilgængelighed for syns- og læsehandicappede

I samarbejde med forfatterforeningerne tog Danske Forlag tilbage i foråret 2014 initiativ til at igangsætte forhandlinger med Nota om lovliggørelse af Notas produktion af e-bøger til læse- og synshandicappede. Foreningernes overordnede budskab er, at digitaliseringen og det stigende udbud af e-bøger giver nye forbedrede muligheder for at give de læsesvage adgang til tekstmateriale, og det er åbent, at disse nye muligheder skal udnyttes. På nogle områder vil forlagene på kommercielle vilkår kunne udnytte den nye teknologi til at tilgodese de læsesvage, og på andre områder, hvor forlagene ikke udnytter de kommercielle muligheder, kan det være oplagt, at Nota tilgodeser de læsehandicappede.

Vi tilbød en Copydan-aftale, som ville muliggøre Notas produktion af ikke kommercielt tilgængelige værker, samt en samarbejdsaftale for e-bøger om bl.a. kopibeskyttelse m.m. Forhandlingerne blev aflyst af Nota med henvisning til Undervisningsministeriets interesse i sagen, som skyldes Undervisningsministeriets ansvar for at sikre tilgængelighed for læsehandicappede studerende. Danske Forlag og forfatterforeningerne rykkede gentagne gange for fremdrift i forhandlingerne, og Danske Forlags direktør Christine Bødtcher-Hansen stillede skarpt på Nota i Forfatteren no. 3, 2016 - [læs artikel](#).

Forhandlingerne blev genoptaget før sommerferien 2016, og i december 2016 blev der indgået en aftale med Nota om Nota Classic-samlingen (dvs. ikke Studieservicesamlingen). Aftalen indebærer, at Nota anerkender, at hvis en bog er udgivet i et digitalt format, som er tilgængeligt for læsehandicappede, så skal vilkårene for evt. udlån aftales direkte med udgiverforlaget. Hvis bogen ikke er udgivet i et digitalt tilgængeligt format, kan Nota udlåne e-bogen på vilkår, som er beskrevet i en Copydan-aftale. Der er endvidere indgået en aftale om Notas betaling af vederlag for de udlån af Danske Forlags medlemmers værker, som har fundet sted fra Nota Classic-samlingen i perioden 2011 - medio 2016. Vederlaget indbetales til Copydan, som foretager fordeling til rettighedshaverne. Aftalen er den 22. marts 2017 blevet godkendt af Kulturministeriet.

Omkring årsskiftet 2016/2017 indledtes der forhandlinger med Undervisningsministeriet om udlån af e-bøger i Studieserviceordningen og fra Materialesamlingen. Her er fokus bl.a. på tiltag, som kan forhindre ulovlig deling af lærebøger fra Nota.

I efteråret fremsatte EU-Kommissionen et direktivforslag om implementering af den såkaldte Marrakesh-traktat, som er en international traktat om læsehandicappedes adgang til bl.a. litteratur. Danske Forlag har været i dialog med Kulturministeriet om direktivforslaget, og i november afgav vi i samarbejde med Dansk Forfatterforening, Danske Skønlitterære Forfattere samt UBVA (AC) et fælles [høringssvar til Kulturministeriet](#).

Vi mener, at det er positivt at kunne konstatere, at teknologien og markedsudviklingen går i retning af, at lyd- og e-bøger på det kommercielle marked i stor stil imødekommer de læsehandicappedes behov. Det er en af grundene til, at vi gennem de senere år haft en dialog med Nota om, hvordan forlagene i produktionsprocessen kan sikre, at de kommercielle udgivelser imødekommer særlige behov for tilgængelighed. Det må være i alles interesse, at denne udvikling mod reel ligestilling fortsætter.

EU-Kommissionen har i sit direktivudkast valgt at tilsidesætte hensynet til den kommercielle udvikling af tilgængelige formater ved at foreslå, at undtagelsen også omfatter bøger, som udgives kommercielt i tilgængelige formater. Dermed fjerner Kommissionen det private markeds incitament til at investere i formater, som også imødekommer de læsehandicappedes behov. Kommissionen har også valgt, at forfattere og forlag ikke skal honoreres, når undtagelsen benyttes, og dermed bliver forfattere og forlag ringere stillet end andre, som leverer ydelser og tjenester til handicappede, f.eks. teknologiprodukter. Udover at forslaget er urimeligt, har en udhuling af forfatteres og forlags indtægter selvsagt også betydning for fremtidig udvikling af litteraturen.

Det er positivt at konstatere, at regeringen efter høringsrunden har udtalt, at regeringen lægger afgørende vægt på en løsning, hvor medlemsstaterne kan beslutte, at tilrådighedsstillelse af bøger mv. til syns- og læsehandicappede – i det omfang materialet er tilgængeligt på markedet i handicapegnede formater – sker ved, at institutioner, som servicerer syns- og læsehandicappede, erhverver materialet på markedsvilkår, og at regeringen videre har udtalt, at regeringen lægger vægt på en løsning, hvor medlemsstaterne kan beslutte, at rettighedshaverne skal modtage compensation. Danske Forlag følger løbende udviklingen i medlemsantal og udlån hos Nota: [Se udviklingen i udlån og medlemmer](#).

Bibliotekerne og e-bøgerne

Danske Forlag har også i 2016 arbejdet med at formidle budskabet om, at det er afgørende, at der i forhold til bibliotekernes udlån af e-bøger findes en hensigtsmæssig balance mellem udlån og det kommercielle marked. Politisk er det vigtigt at synliggøre, at den model, vi har valgt i Danmark med forsøgsaftaler for e-bogsudlån, som løbende kan justeres og tilpasses, reelt har ført til en af de mest liberale udlånsordninger i verden. Derfor er aftaler at foretrække frem for lovgivning.

Problemstillingen blev højaktuel, da EU-domstolen i november 2016 afsagde en dom, hvor EU-domstolen slår fast, at medlemsstaterne kan indføre lovgivning, som under visse forudsætninger giver bibliotekerne ret til at udlåne e-bøger uden særlig aftale med udgiverne. Dommen affødte en række re-

aktioner bl.a. fra Socialdemokratiets kulturordfører Mogens Jensen, som mener, at Danmark skal indføre lovgivning (baseret på en tvangslicens), som giver bibliotekerne ret til at udlåne e-bøger på lige fod med trykte bøger. Dansk Forfatterforening har endvidere udsendt en pressemeddelelse, hvor de anbefaler, at man pålægger biblioteker, forlag og forfattere at indgå en branchedækkende aftale. I december var kulturminister Mette Bock indkaldt til åbent samråd, hvor hun slog fast, at hun finder det vigtigt, at danske borgere har adgang til et bredt udbud af litteratur både via markedet og via bibliotekerne. Imidlertid afviste kulturministeren Socialdemokratiets forslag om at lovgive om e-bogsudlån, men hun understregede, at hun forventer, at parterne mødes om forhandlingsbordet og bliver enige om nogle modeller, som alle kan være tilfredse med. Hvis parterne ikke gennem frivillige aftaler har sikret en bred og almen adgang til e-bøger på bibliotekerne i løbet af 2017, vil kulturministeren tage sagen op igen og i den forbindelse være villig til at overveje lovgivning på området.

Forud for samrådet havde Danske Forlag orienteret ministeren om, at vi ønsker at forhandle en vejledende standardaftale om udlån af e-bøger på folkebibliotekerne, som kan vinde bred tilslutning fra forlagene og dermed sikre tilgængelighed for bibliotekerne. I Danmark har vi tradition for og generelt gode erfaringer med at løse tingene ad aftalevejen. Vi håber, at alle parter indser, at den fleksible aftalevej på den lange bane er i alles interesse, da aftaler i forhold til det litterære kredsløb sikrer en udvikling, hvor der også fremover skrives og udgives litteratur af høj kvalitet. Vi har gjort opmærksom på, at en sådan forhandling skal ske indenfor de konkurrenceretlige rammer, og har derfor taget kontakt til Konkurrencestyrelsen for at drøfte de mulige juridiske rammer for en forhandling.

Litteraturpolitik og læsning

Danske Forlag har i 2016 sat fokus på læsning som social forandringskraft og har derfor lanceret et CSR-samarbejdsprojekt med "[Læs for Livet](#)", så danske forlag og deres medarbejdere aktivt kan engagere sig i udsatte børn og unges læsning. Læs for Livet indretter gratis og skræddersyede biblioteker på institutioner, hvor udsatte børn og unge opholder sig. Ofte kommer udsatte og anbragte børn fra bogløse hjem med sprog- og videnfattigdom og møder heller ikke bøger på de institutioner, de bliver flyttet til. Danske Forlag har i samarbejde med Læs for Livet udarbejdet et [inspirationskatalog](#), så det er nemt for forlagene at engagere sig og synliggøre, at læsning åbner nye verdener. Forlagene kan bl.a. bidrage med bogdonationer, events, bogdage, særudgivelser, forfattermøder og direkte økonomisk støtte. Samarbejdet blev præsenteret på et medlemsmøde den 2. december 2016.

Danske Forlag har været medinitiativtager til at få nedsat et uafhængigt litteraturpanel i regi af Kulturstyrelsen, som skal følge udviklingen på det danske bogmarked, indsamle statistik og komme med forslag til forbedringer af statistikken. Panelet offentliggjorde i september 2016 den anden samlede oversigt over [Bogen og litteraturens vilkår 2016](#). Rapporten viser bl.a., at der udgives mere litteratur end nogensinde, og at der er kommet flere nye forlag til, men at det fortsat er bøger fra de etablerede forlag, der fylder på bibliotekernes hylder og i dagbladenes anmeldelser.

Branchens metadata

I takt med at søgningen efter og salg af litteratur og lærebøger i stigende grad foregår online, stiger behovet for højere kvalitet af metadata. Danske Forlag har i 2016 fortsat arbejdet med indførelsen og udbredelsen af det nye internationale klassifikationssystem Thema som erstatning for Boghandelens Varegrupper, der er en begrænset dansk klassifikation.

Branchetræf med boghandlerne

I maj 2016 afholdt Danske Forlag og Boghandlerforeningen et vellykket og velbesøgt branchetræf, hvor 136 boghandlere og forlagsmedarbejdere fra hele landet mødtes for at lade sig inspirere og diskutere *Hvordan vi sammen kan sælge flere bøger*. Foreningerne har besluttet at fortsætte samarbejdet, og arbejdet med at planlægge næste branchetræf i foråret 2018 er allerede i gang.

Internationalt arbejde og netværk

I forhold til hovedparten af de områder, som foreningen beskæftiger sig med, har foreningen stor glæde af et tæt internationalt, europæisk og nordisk samarbejde og netværk. Foreningen bliver velorienteret om, hvad der rører sig internationalt, og det er helt afgørende viden, når der skal navigeres i det nationale politiske system. Samtidig bidrager den tætte dialog med forlæggerforeninger i andre lande med inspiration og argumenter for, hvordan man gør tingene andre steder.

Samarbejdet med den europæiske forlæggerforening, FEP, har i 2016 haft fokus på Kommissionens reform af ophavsretten og EU-domstolens sager om bl.a. udlån af e-bøger.

I september 2016 blev der afholdt nordisk forlæggerråd i Oslo, hvor repræsentanter fra de nordiske landes bestyrelser og sekretariater mødtes og drøftede den aktuelle situation for forlagene i de nordiske lande.

Danske Undervisningsforlags beretning april 2016 – marts 2017

Danske Undervisningsforlags årsberetning omhandler områder, som har særlig og specifik betydning for undervisningsforlagene. En række temaer med stor betydning for danske undervisningsforlag er tværgående for forlagsbranchen og derfor allerede omtalt i bestyrelsens beretning ovenfor. Det gælder f.eks. EU's reform af ophavsretten, hvor aftalelicensmodellen er udfordret, og e-bøger til læsehandicappede, hvor Undervisningsministeriet og Nota servicerer læsehandicappede studerende.

Piratkopiering af lærebøger

Ulovlig kopiering og deling af lærebøger er et område, som Danske Undervisningsforlag fortsat har haft stor fokus på i det forgangne år. Særligt på det digitale område har Danske Undervisningsforlag modtaget et større antal indberetninger fra medlemsforlag om krænkelse på internettet. Danske Forlag samarbejder tæt med RettighedsAlliancen om at behandle sagerne.

De sidste års stigning i medlemsindberettede sager om ulovlig kopiering har medført et behov for at systematisere og effektivisere sagsbehandlingen og samarbejdet med RettighedsAlliancen. Derfor har Danske Forlag udarbejdet en ny vejledning til medlemmerne om, hvordan de skal forholde sig, når et værk er blevet krænkelse. Vejledningen fås ved at henvende sig til sekretariatet. Proceduren for anmeldelse af sager er ændret således, at den nu sker gennem en webformular på RettighedsAlliancens hjemmeside.

Mange sager handler om, at indscannede lærebøger bliver delt blandt studerende på Facebook. Her løses sagerne oftest ved en direkte henvendelse til de studerende, der har tilgængeliggjort lærebøgerne, og ledelsen på det pågældende studiested orienteres om krænkelse og opfordres til at håndtere sagen og sætte forebyggende tiltag i værk.

Desværre må vi konstatere, at politiet fortsat har for få ressourcer til at håndtere sager om ulovlig kopiering. Til eksempel er der sagerne om kopiforretningen Mr. Copy i Odense. Til trods for at ejeren blev idømt 6 måneders ubetinget fængsel i 2013, har det ikke forhindre ham i at fortsætte ulovlighederne, og i februar 2016 måtte Danske Undervisningsforlag sammen med RettighedsAlliancen indgive en ny anmeldelse. Denne anmeldelse var først planlagt til at blive behandlet i retten i februar 2017, men blev desværre udskudt i 6 måneder. Danske Undervisningsforlag fortsætter med at følge op på sagen.

Sagerne om ulovlig kopiering af lærebøger er vanskelige at få overblik over og ressourcekrævende at håndtere, fordi krænkelse typisk foregår i lukkede netværk som Facebook, Dropbox m.m. Derfor har Danske Forlag i samarbejde med RettighedsAlliancen samt en række andre aktører valgt at sætte ind med en forebyggende kampagne, som over en periode på tre år skal oplyse studerende på videregående uddannelser om ophavsretten og konsekvenser ved at kopiere ulovligt. Kampagnen vil læne sig op af den synlighed og debat som [Os der elsker film-kampagnen](#) genererer. Som led i arbejdet vil der hos RettighedsAlliancen blive afsat dedikerede ressourcer til aktivt at opspøge og sætte ind over for de lukkede netværk, hvor der foregår krænkelse. Det er lykkedes at give kampagnen volumen ved bidrag fra ufordelbare midler fra Copydan Tekst og Nodes erhvervsområde.

Ulige konkurrence fra offentlig produktion af læremidler

Flere af Danske Undervisningsforlags medlemmer er blevet udsat for, at offentlige uddannelsesinstitutioner selv udvikler og markedsfører digitale læremidler i direkte og ulige konkurrence med forlagene. Det har derfor stået højt på dagsordenen i Danske Undervisningsforlag at gribe ind over for den slags konkurrenceforvridende aktiviteter.

I august 2016 kom der svar i den sag, som Danske Forlag sammen med UBVA (AC) og Dansk Forfatterforening i maj 2015 havde anmeldt til Konkurrencestyrelsen om et voksenuddannelsescenters forlagsaktiviteter, som Danske Forlag vurderede på sigt kunne udfordre de private aktørers muligheder i markedet. Svaret fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fastslog, at den type forlagsaktivitet, som der var lagt op til fra voksenuddannelsescenterets side, ikke er lovlig, og der var derfor indledt en tilsynssag. Det er et vigtigt signal for Danske Forlag at kunne sende til andre uddannelsesinstitutioner. Styrelsen endte imidlertid med at meddele, at de ikke ville foretage sig yderligere i sagen, da voksenuddannelsescenteret undervejs skiftede strategi og fremover kun vil udgive et mindre antal titler, som alene er til intern brug.

Derudover har Danske Undervisningsforlag været med til at sætte problemet med offentlig konkurrenceforvriddning højt på dagsordenen i Dansk Erhverv og bidraget til Dansk Erhvervs politiske interessevaretagelse på området. På Dansk Erhverv og Børsens debatarrangement om offentligt opgavetyveri i juni 2016 efterlyste Danske Forlags direktør, Christine Bødtcher-Hansen, tydelighed i lovgivningen om det offentliges opgaver, og at Folketinget tager politisk stilling til, hvornår det offentlige skal bevæge sig ind på områder, som allerede varetages af kommercielle virksomheder. Endelig blev det foreslået, at der i lovgivningsprocessen er en høring af de berørte brancher og erhvervsorganisationer. Som en del af Dansk Erhvervs delegation deltog Danske Forlag i et møde med regeringen i marts 2017. Her blev bl.a. sagsforløbet fra sagen mod voksenuddannelsescenteret fremlagt. Regeringen har stillet i udsigt, at der kommer et initiativ, der skal begrænse det offentliges konkurrenceforvridende aktiviteter i 2017.

It i folkeskolen

Danske Undervisningsforlag har fortsat haft stor opmærksomhed på de mange initiativer om digitale læremidler på folkeskoleområdet og aktivt bidraget til at udbrede kendskabet til medlemsforlagenes erfaringer og interesser:

Brugerportalen

Regeringen og KL's fælles brugerportalinitiativ for folkeskolen udvikler sig løbende. Det inkluderer bl.a. en fælles digital udviklingsplan for folkeskolen og dagtilbud, herunder ny fælles infrastruktur, fastlæggelse af fællesoffentlige standarder og kommunalt indkøbte læringsplatforme, som understøtter kommunikation og planlægning af læring. Enkelte medlemsforlag har deltaget i tekniske arbejdsgrupper med henblik på at bidrage til en fornuftig implementering af brugerportalen.

Danske Undervisningsforlag har løbende været i dialog med STIL og KL om de muligheder og udfordringer, som brugerportalen giver. Brugerportalinitiativet indeholder mange gode intentioner om styrket it i folkeskolen, men der er desværre risiko for, at brugerportalen medfører negative konsekvenser for fremtidens læremidler og undervisning. Det tekniske setup er så komplekst, at det svækker mindre forlag og dermed konkurrencen, og beslutningstagernes manglende opmærksomhed på rettigheds spørgsmål under udviklingen af brugerportalinitiativet har øget risikoen for, at lærerne kommer til at

bryde ophavsretten ved deling af læremidler. Danske Undervisningsforlag fortsætter med at have opmærksomhed på udviklingen.

Møde med undervisningsministeren

I juni 2016 havde Danske Undervisningsforlag møde med daværende undervisningsminister Ellen Trane Nørby. Hovedtemaet for mødet var digitalisering i undervisningen, og Danske Undervisningsforlag redegjorde for forlagenes holdninger til blandt andet udbredelsen af digitale læremidler og brugerportalinitiativet. Emner som uddannelsesinstitutionernes konkurrenceforvridende aktiviteter og Notas services til læsehandicappede blev også drøftet.

Følgegruppe om it i folkeskolen

Undervisningsministeriet nedsatte i 2016 en følgegruppe om it i folkeskolen, som Danske Forlag er repræsenteret i. Formålet med følgegruppen er at bidrage med viden og rådgivning til den styregruppe, der har igangsat en række projekter til understøttelse af brugen af digitale læremidler i undervisningen. Danske Undervisningsforlag mener, at det er vigtigt, at digitaliseringen sker med omtanke for den gode undervisning og for beskyttelse af rettigheder, samt at det vedblivende sikres, at de til enhver tid tilstedeværende præmisser understøtter et frit, kommercielt marked for udvikling og salg af læremidler.

Lettere indgåelse af databehandler- og dataaftaler

Når der overføres persondata fra skolerne til forlagene i forbindelse med brug af forlagenes digitale læremidler, skal der være indgået databehandler- og dataaftaler. Det er en meget omstændelig proces at få aftalerne på plads, som mange forlag oplever som problematisk. Danske Undervisningsforlag har lagt mange kræfter i at gøre opmærksom på problemerne og været i dialog med KL og Styrelsen for It og Læring, hvor vi presser på for etablering af mindre bureaukratiske procedurer for indgåelse af databehandler- og dataaftaler mellem forlagene og skolerne. Vi fortsætter med at presse på, indtil der er en løsning. Danske Forlag har desuden afholdt et medlemsmøde om den nye persondataforordning, hvor der også var fokus på håndtering af persondata i forbindelse med digitale læremidler.

Kommunernes indkøb af digitale læremidler

Regeringen har afsat en pulje på 500 mio. kroner fra 2012 til 2017 til it i folkeskolen. Skolerne kan få refunderet 50 % af udgifterne til indkøb af digitale læremidler, som opfylder tildelingskriterier, der er fastsat af Styrelsen for It og Læring (STIL). Danske Undervisningsforlag har løbende været i dialog med STIL for at sikre tildelingskriterier, der på en hensigtsmæssig måde kunne understøtte markedet for digitale læremidler. Til Danske Undervisningsforlags tilfredshed blev kriterierne for uddeling i 2017 kun ændret minimalt i forhold til sidste år.

Digitalisering i ungdomsuddannelser

I august 2016 var ca. 350 lærere, skoleledere, erhvervsfolk og embedsmænd samlet hos Dansk Erhverv i København til en stor konference om digitalisering i ungdomsuddannelserne. Danske Forlag stod bag

konferencen sammen med Dansk Erhverv, IT-Branchen, Danske Gymnasier og Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier. På scenen var bl.a. undervisningsminister, Ellen Trane Nørby, digitaliseringsekspert Tim Frank Andersen og formand for Danske Undervisningsforlag, Cliff Hansen.

I løbet af dagen var der inspirerende oplæg og debatter om digitaliseringens muligheder og begrænsninger. Danske Undervisningsforlags budskaber på dagen var bl.a., at rammevilkårene, fx de tekniske setup, er afgørende for, om den digitale undervisning bliver en succes, og at politikerne skal være åbne om deres visioner for digitalisering og indgå i en dialog om nye initiativer.

Se en opsamling på konferencen i denne [video](#).

Copydan Tekst og Node

I 2016 er der blevet indgået digitale kopiaftaler med universiteterne, så alle uddannelsesinstitutioner nu er dækket af rammeaftaler om digital kopiering. Se mere her: [Kopiregler for universiteter](#).

Politisk er der stor fokus på den udvidede aftalelicensmodel, som administreres af Copydan Tekst og Node, fordi den er udfordret af EU-Kommissionens reformplaner om en revision af ophavsretten. [Se Danske Forlags bestyrelses årsberetning under ophavsret](#).

Ny strategi for Danske Undervisningsforlag

I sommeren 2016 har forretningsudvalget for Danske Undervisningsforlag afholdt strategiseminar og udviklet en toårig strategi for Danske Undervisningsforlags indsats. Strategien dækker alle uddannelsesområder og har særligt fokus på brugerportalinitiativet, anti-piratkopieringskampagnen samt tværgående emner som Copydanaftaler, forhandlinger med Nota, offentlig konkurrenceforvridning og EU's ophavsretsreform.

Tak til den store frivillige indsats

Danske Undervisningsforlag har i årsberetningen valgt at sætte fokus på ovenstående temaer, men har herudover frivillige repræsentanter siddende i diverse udvalg, bestyrelser m.m., som gør en stor indsats for at sikre, at forlagenes synspunkter bliver hørt. Vi takker medlemmerne for den indsats, der ydes bl.a. i STILs branchesamarbejdsudvalg, styregruppen for Materialeplatformen, bestyrelserne for Copydan Tekst og Node, Arkiv, AVU-medier, KulturPlus, Verdens TV og Fællesforeningen, STILs samarbejdsforum for udvikling af digitale læremidler, bestyrelsen i FUI og projektgruppen vedr. skolebogsmessen.

Medlemsmøder

Medlemsmøder april 2016 – marts 2017

30.03.17: Møde om adaptiv læringsteknologi

23.03.17: Møde om Bogforum

06.12.16: Møde om varedeklaration og faktatjek i litteraturen

02.12.16: Møde om CSR – Læs for Livet

07.11.16: Møde om piratkopiering

29.09.16: Kursus om forlagsjura for medlemmer

30.08.16: Møde om persondatabeskyttelse

20.06.16: Møde om fremtidens lærebog til videregående uddannelser

25.05.16: Møde om dataflow og Thema

18.05.16: Møde om Brugerportalinitiativet

02.05.16: Møde om Notas produktion af e-bøger

Repræsentanter i udvalg og bestyrelser m.v.

Danske Forlag har i årsberetningen valgt at sætte fokus på ovenstående temaer, men har herudover frivillige repræsentanter siddende i diverse udvalg, bestyrelser m.m., som gør en stor indsats for at sikre, at forlagenes synspunkter bliver hørt. Vi takker medlemmerne for den indsats, der ydes. En oversigt over Danske Forlags repræsentanter i forskellige nævn, udvalg m.m. findes på foreningens hjemmeside: <http://danskeforlag.dk/om-danske-forlag/udvalg-og-tillidsposter>

Bogforums Messeudvalg	Julie Paludan-Müller, Gyldendal, og Lise Ringhof, JP/Politikens Forlag
Branchesamarbejdsudvalget - Undervisningsministeriet	Cliff Hansen, Alinea, Hanne Salomonsen, Gyldendal, Michael Haase, Haase Forlag, og Charlotte Enevoldsen, Danske Forlag
Copydan Arkiv	Gert B. Nielsen, Forlaget Matematik
Copydan AVU-medier	Gert B. Nielsen, Forlaget Matematik
Copydan KulturPlus	Gert B. Nielsen, Forlaget Matematik
Copydan Fællesforeningen	Hanne Salomonsen, Gyldendal
Copydan Kabel-TV	Gert B. Nielsen, Forlaget Matematik
Copydan Tekst og Node	Hanne Salomonsen, Gyldendal Suppleant: Christine Bødtcher-Hansen, Danske Forlag
Danske Forlags bestyrelse	Stig Andersen (formand), Gyldendal, Ulrik Hvilshøj (næstformand), Gads Forlag, Lars Boesgaard, L&R,

	Lene Juul, JP/Politikens Forlag, Søren Møller Christensen, Forlaget Vandkunsten, Carsten Fenger-Grøndahl, Aarhus Universitetsforlag, Erik Bjerager, Kristeligt Dagblads Forlag, og Ilse Nørr, Modtryk
Danske Forlags Jubilæumslegat	Stig Andersen, Gyldendal, Lene Juul, JP/Politikens Forlag, Lars Boesgaard, L&R, og Ole A. Busck
Danske Undervisningsforlags forretningsudvalg	Cliff Hansen (formand), L&R, Hanne Salomonsen (næstformand), Gyldendal, Michael Haase, Haase Forlag, Gorm Nielsen, Specialpædagogisk Forlag, Torben Thuesen, Specialpædagogisk Forlag, Henrik Borberg, Forlaget Multivers, Gert B. Nielsen, Forlaget Matematik, Tove From Jørgensen, GO Forlag, Rikke Luna Hall Sommer, FADL's Forlag, Thomas Skytte, Praxis, Anette Wad, DJØF Forlag, Lise Scharff, Polyteknisk Forlag, og Birgit Vrå, Samfundslitteratur
Det danske Forfatter- og Oversættercenter Hald	Marianne Alenius, Museum Tusulanums Forlag
Digitalt udvalg	Marianne Alenius, Museum Tusulanums Forlag, Carsten Odgaard, Gyldendal, Lasse Horne, L&R, Jakob Harden, JP/Politikens Forlag, og Christine Bødtcher-Hansen (sekretær), Danske Forlag
Federation of European Publishers, FEP	Stig Andersen, Gyldendal, Christine Bødtcher-Hansen, Danske Forlag
Forbrugerklagenævnet	Elisabeth Nøjgaard, Gyldendal
Foreningen Uglevirke	Søren Møller Christensen, Forlaget Vandkunsten, Gert B. Nielsen, Forlaget Matematik, og Lise Ringhof, JP/Politikens Forlag
Forfatterskolens bestyrelse	Jacob Søndergaard, Rosinante&Co Suppleant: Louise Kønigsfeldt, Rosinante&Co
FUI, Fonden Undervisnings Information	Gorm Nielsen (formand), Specialpædagogisk Forlag, og Hanne Salomonsen, Gyldendal
International Publishers Association, IPA	Stig Andersen, Gyldendal, Ulrik Hvilshøj, Gads Forlag, og Christine Bødtcher-Hansen, Danske Forlag
Kulturministeriets Netarkivs redaktion	Henrik Borberg, Forlaget Multivers
Kulturstyrelsen, fokusgruppe vedr. internationale støtteordninger	Nya Guldberg, Lindhardt og Ringhof, Sofie Voller, JP/Politikens Forlag, Jenny Thor, Gyldendal, og Christine Bødtcher-Hansen, Danske Forlag
Nordisk Forlæggerråd	Deltagerne i rådets møder udpeges af de respektive landes bestyrelser. Der er intet krav om, at deltagerne er medlem af de respektive landes bestyrelser.

Ophavsret.dk	Christine Bødtcher-Hansen, Danske Forlag
Projektgruppe vedr. skolemesserne i Århus og København	Gorm Nielsen, Specialpædagogisk Forlag
Referencegruppe for domstolsdatabase - Domstolsstyrelsen	Anette Wad, DJØF Forlag
Rettighedsalliancens bestyrelse	Christine Bødtcher-Hansen, Danske Forlag
Statens Kunstfonds Repræsentantskab	Søren Møller Christensen, Forlaget Vandkunsten
Statistikudvalget	Bjarne Ponikowski (formand), Gyldendal, Michael Haase, Haase Forlag, Ulrik Hvilshøj, Gads Forlag, og Søren Stevnhoved, Lindhardt og Ringhof. Christine Bødtcher-Hansen, Danske Forlag, er bisidder.
STIL, styregruppe for Materialeplatformen	Cliff Hansen, L&R
STIL, Samarbejdsforum for udvikling af digitale læremidler	Cliff Hansen, L&R
STIL, følgegruppe for demonstrationsskoleforsøg	Hanne Salomonsen, Gyldendal
Udvalget for vidensservice og rådgivning, Dansk Erhverv	Christine Bødtcher-Hansen, Danske Forlag
STIL, følgegruppe for projekt it i folkeskolen	Christine Bødtcher-Hansen, Danske Forlag Suppleant: Charlotte Enevoldsen, Danske Forlag
Årsmødevalgte revisorer for Danske Forlag	Michael Haase, Haase Forlag, og Bjarne Ponikowski, Gyldendal

Medlemmer af bestyrelse og forretningsudvalg

Danske Forlags bestyrelse

Stig Andersen, Gyldendal (formand)

Ulrik Hvilshøj, Gads Forlag (næstformand)

Lene Juul, JP/Politikens Forlag

Lars Boesgaard, Lindhardt og Ringhof

Søren Møller Christensen, Forlaget Vandkunsten

Carsten Fenger-Grøndahl, Aarhus Universitetsforlag

Erik Bjerager, Kristeligt Dagblads Forlag

Ilse Nørr, Modtryk

Danske Undervisningsforlags forretningsudvalg

Cliff Hansen, Alinea (formand)

Hanne Salomonsen, Gyldendal Uddannelse (næstformand)

Michael Haase, Haase Forlag
Gorm Nielsen, Alrune – Special-Pædagogisk Forlag
Henrik Borberg, Forlaget Multivers
Torben Thuesen, Special-Pædagogisk Forlag
Gert B. Nielsen, Forlaget Matematik
Rikke Luna Hall Sommer, FADL's Forlag
Tove From Jørgensen, GO Forlag
Anette Wad, DJØF Forlag
Thomas Skytte, Praxis
Lise Scharff, Polyteknisk Forlag
Birgit Vrå, Samfundslitteratur